

AC-132

April -2018

B.Com., Sem.-VI

CC-308 : Business Laws-II

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

1. (અ) નુકશાન વળતર અને જામીનગીરીના કરાર વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 6
અથવા
બેઈલમેન્ટના કરારમાં બેઈલીના હક્કો અને ફરજો શું હોય છે ?
(બ) પરસ્પર સમજૂતીથી એજન્સીનો અંત કેવી રીતે લાવી શકાય તે જણાવો. 4
અથવા
જામીનના લેણદાર સામેના હક્કો જણાવો.
(ક) તફાવત લખો : પેટા એજન્ટ અને બદલી એજન્ટ. 4
અથવા
અનુમોદન દ્વારા એજન્સીનો અર્થ જણાવો.
2. (અ) જાહેર કંપની અને ખાનગી કંપની વચ્ચે તફાવતના કોઈપણ છ મુદ્દાઓ સમજાવો. 6
અથવા
આવેદન પત્રના કલમોની ચર્ચા કરો.
(બ) કંપનીની કોઈપણ ચાર લાક્ષણિકતાઓ જણાવો. 4
અથવા
કંપનીના ડિરેક્ટરોની કાનૂની પરિસ્થિતિ વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
(ક) કંપનીના આદ્યસ્થાપકો વિશે નોંધ લખો. 4
અથવા
કંપનીના વિજ્ઞાપન પત્ર વિશે નોંધ લખો.
3. (અ) 'ગ્રાહક'ની વ્યાખ્યા આપો. ગ્રાહકના હક્કો સમજાવો. 6
અથવા
રાજ્ય ગ્રાહક સુરક્ષા પરિષદ વિશે નોંધ લખો.
(બ) જિલ્લા ફોરમના સભ્યોની લાયકાતો જણાવો. 4
અથવા
ગેર વ્યાજબી વેપારી રીત-રસમો એટલે શું ?

- (ક) વ્યાખ્યા આપો : 4
- (1) ઉચિત પ્રયોગશાળા
- (2) ફરિયાદ
- અથવા**
- વ્યાખ્યા આપો :
- (1) ગ્રાહક તકરાર
- (2) સેવાઓ.
4. (અ) નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ અંગેની ધારણાઓ જણાવો. 6
- અથવા**
- ચેક અને વિનિમયપત્ર વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.
- (બ) વ્યાખ્યા આપો : ધારણ કરનાર અને યથાનુક્રમે ધારણ કરનાર. 4
- અથવા**
- શરતી શેરો વિશે નોંધ લખો.
- (ક) વચનચિઠ્ઠીની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો. 4
- અથવા**
- ચેકનું કોસિંગ વિશે નોંધ લખો.
5. નીચેના વિધાનો ખરાં કે ખોટાં તે જણાવો : 14
- (1) નુકશાન વળતરના કરારમાં ત્રણ પક્ષકાર હોય છે.
- (2) બેઈલ મેન્ટના કરારમાં માલની સોંપણી હોવી જરૂરી છે.
- (3) કાનૂની કાર્યવાહીથી એજન્સીનો અંત લાવી શકાય નહિ.
- (4) પ્રિન્સિપાલ અને પેટા એજન્ટ વચ્ચે કરાર હોય છે.
- (5) માલિક ન હોય તેવી વ્યક્તિ માલને ગીરવે મૂકી શકે છે.
- (6) સામાન્ય મહોર એ કંપનીની સહી હોય છે.
- (7) કંપનીની નોંધણી થયા પછી બધા આદ્યસ્થાપકો કંપનીના ડિરેક્ટરો બને છે.
- (8) કંપનીને કાયમી અસ્તિત્વ પ્રાપ્ત થયેલું છે.
- (9) ગ્રાહક સુરક્ષા કાયદા અન્વયે 'વિમા'નો સમાવેશ સેવાઓમાં થાય છે.
- (10) જિલ્લા ફોરમની કોઈપણ એક સભ્ય મહિલા હોવી જરૂરી નથી.
- (11) 10 કરોડના મૂલ્યની સેવાઓ અને માલની કિંમત માટે રાજ્ય કમિશનમાં દાવો કરી શકાય છે.
- (12) વચન ચિઠ્ઠીમાં નાણાં ચૂકવવાનું શરતી વચન હોય છે.
- (13) યથાનુક્રમે ધારણ કરનાર અવેજ વગર પણ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ પ્રાપ્ત કરી શકે છે.
- (14) નેગોશિયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટની સરળ ફેરબદલી થઈ શકે છે.

Seat No. : _____

AC-132

April -2018

B.Com., Sem.-VI

CC-308 : Business Laws-II

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Note : Figures to the right indicate marks.

1. (A) Explain the difference between the contract of Indemnity and Guarantee. **6**
OR
What are the rights and duties of Bailee in a contract of Bailment ?
- (B) Mention how an agency can be terminated by mutual consent ? **4**
OR
Mention the rights of surety against the creditor.
- (C) Write the difference between : Sub agent and substituted agent. **4**
OR
Give the meaning of agency by ratification.
2. (A) Explain any six points of difference between a public company and a private company. **6**
OR
Discuss the clauses of Memorandum of Association.
- (B) Mention any four characteristics of a company. **4**
OR
Write a short note on legal position of directors of a company.
- (C) Write a note on promoters of a company. **4**
OR
Write a note on prospectus of a company.
3. (A) Define 'Consumer' and explain the rights of a consumer. **6**
OR
Write a note on State Consumer Protection Council.
- (B) Give the qualifications of members of a district forum. **4**
OR
What are unfair trade practices ?

- (C) Define the following : 4
 (1) Appropriate laboratory
 (2) Complaint
OR
 Define the following :
 (1) Consumer dispute
 (2) Services
4. (A) Mention the Presumptions regarding negotiable instruments. 6
OR
 Explain the difference between a cheque and bill of exchange.
 (B) Define :Holder and Holder in due course. 4
OR
 Write a note on conditional indorsement.
 (C) Give the characteristics of a promissory note. 4
OR
 Write a note on crossing of a cheque.
5. State whether following statements are **True** or **False**. 14
- (1) There are three parties in a contract of indemnity.
 - (2) There must be 'delivery' of goods in a contract of bailment.
 - (3) Agency cannot be terminated by operation of law.
 - (4) There is a contract between a principal and sub-agent.
 - (5) A non-owner can pledge the goods.
 - (6) Common seal is the signature of a company.
 - (7) All promoters become directors of the company on it's registration.
 - (8) A company has a perpetual existence.
 - (9) 'Insurance' is included in services as per the Consumer Protection Act.
 - (10) It is not necessary that one of the members of a district forum should be a woman.
 - (11) A suit can be filed in the state commission for services and goods worth rupees 10 crores.
 - (12) Promissory note has a conditional promise to pay money.
 - (13) Holder in due course can acquire the instrument even without consideration.
 - (14) Negotiable instruments are easily transferable.
-